

İlkokul Öğrencilerinin Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Okumalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Opinions Of Primary Teachers on Primary School Students Reading of Books in the Classroom Library

ÖZET

Sınıf kitaplıklarının erişilebilir, çeşitli ve motive edici özelliklere sahip olması gerekir. Ülkemizde sınıf kitaplıkları yaygın olmakla birlikte, öğrencilerin bu kaynakları etkin kullanımı konusunda öğretmen görüşleri sınırlıdır. Çoğu öğretmen, öğrencilerin okuma motivasyonunu artırmak için çeşitli yöntemler uygulamakta, ancak takip ve teşvik mekanizmalarında zorluklar yaşamaktadır. Bu araştırma, ilkökuller öğrencilerinin sınıf kitaplığındaki kitapları okumalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu rastgele örnekleme ile seçilen 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak dört açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış; açık kodlama ile “okuma motivasyonu” ve “takip yöntemleri” gibi temalar belirlenmiştir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin %73,3’ü kitap takibinde manuel araçlar kullandıklarını, %10’u dijital araçlar kullandıklarını, %23,3’ü sözlü/etkileşimli yöntemler kullandıklarını; %53,3’ü alınan kitapların okunup teslim edildiğini, %36,7’si kısmen okuduğunu, %10’u pek okunmadığını; %66,7’si öğrencilerin okuma motivasyonunun orta düzeyde olduğunu, %20’si düşük, %13,3’ü yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Okuma motivasyonunu artırmak için %53,3’ü okuma etkinlikleri düzenlediklerini, %23,3’ü ödül sistemleri uyguladıklarını, %20’si veli işbirliği yaptıklarını, %40’ı kitap tanıtımı yoluyla popüler kitaplar kullandıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: sınıf kitaplığı, okuma motivasyonu, sınıf öğretmenleri.

ABSTRACT

Classroom libraries need to be accessible, diverse, and motivating. Although classroom libraries are widespread in our country, teacher views regarding students’ effective use of these resources are limited. Most teachers employ various methods to increase students’ reading motivation but encounter difficulties in follow-up and incentive mechanisms. This study was conducted to examine the views of primary teachers regarding primary school students’ reading of books from the classroom library. The study group consists of 30 primary teachers selected via random sampling. The descriptive survey model was employed in the research. A semi-structured interview form consisting of four open-ended questions was prepared as the data collection tool. Content analysis was used to analyze the data; themes such as “reading motivation” and “follow-up methods” were determined through open coding. The results of the research revealed that 73.3% of the teachers use manual tools for book tracking, 10% use digital tools, and 23.3% use verbal/interactive methods. Furthermore, 53.3% stated that borrowed books are read and returned, 36.7% stated they are partially read, and 10% stated they are hardly read. Regarding reading motivation, 66.7% of the teachers expressed that it is at a moderate level, 20% at a low level, and 13.3% at a high level. To increase reading motivation, 53.3% indicated that they organize reading activities, 23.3% implement reward systems, 20% collaborate with parents, and 40% use popular books through book introductions.

Keywords: Classroom library, reading motivation, primary teachers.

GİRİŞ

Değişen toplum yapısıyla birey, çağın gereksinimlerinden dolayı daima okuma ile karşı karşıya kalmaktadır (Yılmaz, 2008). Okuma anlama becerisi ilköğretim yıllarında kazanılmakla beraber, öğrencinin tüm öğrenmelerini olumlu ve olumsuz yönde yaşam boyu etkilemektedir (Yılmaz, 2014). İlkokul çağındaki öğrencilerin okuma alışkanlıklarının geliştirilmesi, yalnızca akademik başarıyı desteklemekle kalmayıp aynı zamanda yaşam boyu öğrenme süreçlerini güçlendiren temel bir unsurdur. Sınıf kitaplıkları, öğrencilerin yaş, ilgi alanları ve okuma düzeylerine uygun kitaplara erişim sağlayarak okuma motivasyonunu artırma, dil becerilerini geliştirme ve okuma kültürü oluşturma açısından kritik bir rol oynar (Krashen, 2004; Gambrell, 2011). Bu ortamlar, öğrencilerin kitaplarla doğrudan etkileşimini teşvik ederek eleştirel düşünme yeteneklerini güçlendirir ve okuma süreçlerini anlamlı bir deneyime dönüştürür (Vatansever Bayraktar, 2017). Türkiye’de sınıf kitaplıkları yaygın bir uygulama olmasına rağmen, bu kaynakların etkili kullanımı, öğretmenlerin pedagojik yaklaşımlarına, kitap seçimine ve okuma süreçlerini destekleme stratejilerine bağlıdır (Aksu, 2019; Çelik & Karakullukcu, 2020). Sınıf kitaplıklarının düzenli, erişilebilir ve öğrencilerin ilgisini

Ebru Polat ¹
Muammer Yılmaz ²

How to Cite This Article

Polat, E. & Yılmaz, M. (2026). İlkokul Öğrencilerinin Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Okumalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 12(4), 364-372. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21770394>

Arrival: 08 January 2026

Published: 31 July 2026

International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

This journal is an open access, peer-reviewed international journal.

¹ Öğretmen, MEB, Erzurum, Türkiye. ORCID: 0009-0000-8666-9036

² Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye, ORCID: 0000-0003-1736-7717

çeken çeşitli kitaplarla donatılmış olması, bağımsız okuma alışkanlıklarının gelişimini desteklerken, öğrencilerin okuma sürecine aktif katılımını teşvik eder (Katrancı, 2015;Morrow, 2003).

Literatür, sınıf kitaplıklarının okuma öğretimindeki önemini çok yönlü bir şekilde ele almaktadır. Krashen (2004), özgür ve gönüllü okumanın dil becerilerini geliştirmede en etkili yöntemlerden biri olduğunu savunurken, Gambrell (2011), öğrencilerin bireysel tercihlerine saygı gösteren ve ilgi alanlarına hitap eden kitaplarla desteklenen sınıf kitaplıklarının, okuma motivasyonunu artırdığını vurgulamıştır. Türkiye’de yapılan araştırmalar, sınıf öğretmenlerinin kitap seçimi, okuma etkinlikleri düzenleme ve öğrencilerin okuma süreçlerine rehberlik etme gibi uygulamalarının, okuma alışkanlıklarının gelişiminde belirleyici olduğunu göstermektedir (Çelik & Karakullukcu, 2020; Aksu, 2019). Örneğin, Aksu (2019), sınıf kitaplıklarının öğrenci özelliklerine ve güvenlik standartlarına uygun şekilde düzenlenmesinin, okuma motivasyonunu olumlu etkilediğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Şahin, Işcan ve Maden (2009), sınıf kitaplıklarının erişilebilirlik ve çeşitliliğinin, öğrencilerin okuma eğilimini güçlendirdiğini ve okul kütüphaneleriyle entegrasyonunun bu etkiyi artırdığını ifade etmiştir. Maden ve Önal (2023), sınıf kitaplıklarının, özellikle ortaokul düzeyinde, okul kütüphanelerine kıyasla daha erişilebilir olması nedeniyle öğrencilerin okuma alışkanlıklarını desteklemede daha etkili olduğunu savunmuştur.

Sınıf kitaplıklarının okuma kültürü oluşturmadaki etkisi, yalnızca bireysel okuma alışkanlıklarıyla sınırlı kalmayıp, okuyan bir toplum yaratma hedefine de katkıda bulunur (Anderson, Wilson & Fielding, 1985). Akyol (2019), sınıf kitaplıklarının Türkçe öğretiminde stratejik kullanımının, okuma ve yazma becerilerini bütüncül bir şekilde geliştirdiğini vurgulamıştır. Bununla birlikte, öğretmenlerin sınıf kitaplıklarını etkili bir şekilde kullanabilmeleri için pedagojik bilgi, yeterli kaynaklara erişim ve okul yönetiminin desteği gibi faktörler kritik öneme sahiptir (Kuran & Ersözlü, 2009). Özellikle uzun süreli kesintilerde, örneğin yaz tatillerinde, düzenli okumanın okuma başarısındaki farklılıkları azalttığı belirtilmiştir (Allington & McGill-Franzen, 2003). Şahin ve Ergül (2022), sınıf öğretmenlerinin okuma saati düzenleme, kitap takip sistemleri oluşturma ve sınıf kitaplığı etkinlikleri gibi stratejilerle okuma alışkanlığı kazandırdığını ortaya koymuştur. Ancak, Arıcan ve Yılmaz (2010), 100 Temel Eser uygulamasında sınıf kitaplıklarının isteksiz okuma sorununu çözmede yetersiz kaldığını, fakat uygun düzenlemeler ve pedagojik destekle motivasyonu artırabileceğini öne sürmüştür. Gür Erdoğan ve Demir (2016), sınıf kitaplıklarının öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarını olumlu etkilediğini ve evde kitaplığı bulunan öğrencilerin daha olumlu tutumlar geliştirdiğini, ancak sınıf kitaplıklarının bu farkı azaltmada etkili olabileceğini belirtmiştir. Kuran ve Ersözlü (2009), uygun kitap seçiminin ve sınıf kitaplığı oluşturma öğretmenin temel sorumluluklarından biri olduğunu vurgulamış; Özenç ve Yunlu (2024), sınıf kitaplıklarının ilkökul öğrencilerinin ilk okuma ortamı olarak okuma tutumunu olumlu etkilediğini savunmuştur.

Bu bağlamda, sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplıklarını kullanırken uyguladıkları takip yöntemleri, öğrenci motivasyonu, kitap teslim durumları, uyguladıkları teşvik yöntemlerine ilişkin görüşleri, kitap okuma durumları hakkında önemli bir veri kaynağı oluşturabilir. Öğretmenlerin sınıf kitaplıklarını nasıl yapılandırdığı, hangi teşvik yöntemlerini kullandığı ve öğrencilerin okuma süreçlerine nasıl rehberlik ettiği, bu ortamların eğitsel potansiyelini doğrudan etkileyebilir. Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplıklarına yönelik algılarını ve uygulamalarını derinlemesine analiz ederek, bu ortamların okuma öğretiminde daha etkili kullanımına yönelik pratik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Öğretmen görüşleri, sınıf kitaplıklarının eğitsel potansiyelini ortaya koyarak, sınıf öğretmenlerine pratik yöntemler sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilkökul öğrencilerinin sınıf kitaplığındaki kitapları okumalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Araştırmada bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplığında bulunan kitapları öğrencilerin okuma durumlarını nasıl takip ettiklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları okuduktan sonra okuyup teslim ettiklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları okuma motivasyonu düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplığındaki kitapları öğrencilerin okumaları için neler yaptıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2020) göre tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Bu bağlamda çalışma, sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplıklarının kullanımına ve bu kitaplıkların öğrencilerin okuma süreçlerine olan etkisine yönelik görüşlerini mevcut durumuyla saptamayı hedeflemektedir. Öğretmenlerin söz konusu eğitim ortamlarını nasıl yapılandırdıkları ve eğitsel işlevlerini nasıl değerlendirdiklerine ilişkin var olan durumun, herhangi bir müdahale yapılmaksızın belirlenmesi amaçlandığı için bu desen araştırmaya uygun bulunmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen 30 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılar, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki devlet ve özel ilkokullarında görev yapan, 1- 4. sınıflarda öğretim yapan öğretmenlerdir. Rastgele örnekleme yöntemi, okul türleri ve coğrafi çeşitliliği sağlayarak görüşlerin temsiliyetini artırmayı amaçlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Katılımcıların tamamı, sınıflarında aktif bir kitaplık kullanan ve bu konuda deneyim sahibi olan sınıf öğretmenleridir. Cinsiyet, yaş veya deneyim süresi gibi demografik özellikler ile sınırlandırılmamıştır, ancak sınıf kitaplığı kullanımı temel seçim kriteridir.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Veriler, "İlkokul Öğrencilerinin Sınıf Kitaplığındaki Kitapları Okumalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formuyla" toplanmıştır. Form iki eğitim uzmanının katkılarıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki dört açık uçlu soru, öğretmenlerin deneyimlerini ve önerilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır:

- ✓ Sizce sınıf öğretmenleri sınıf kitaplığında bulunan kitapları, öğrencilerin okuma durumlarını nasıl takip ediyorlar? Sizin bu konudaki önerileriniz nelerdir?
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları aldıktan sonra okuyup teslim ettiklerini düşünüyor musunuz?
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları okumaya ilişkin motivasyonları hakkında ne düşünüyorsunuz?
- ✓ Sınıf öğretmenleri sınıf kitaplığındaki kitapları öğrencilerin okumaları için neler yapmaktadır? Bu konuda sizin önerileriniz nelerdir?

Görüşmeler, 2024-2025 eğitim öğretim döneminde, katılımcıların uygunluğuna göre yüz yüze veya çevrimiçi (Zoom, Google Meet gibi) platformlar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Her görüşme yaklaşık 30-45 dakika sürmüş, sessiz ve rahat bir ortamda yapılmış ve katılımcıların sözlü izniyle ses kaydına alınmıştır. Ses kayıtları, yazılı metne dönüştürülerek doğruluğu kontrol edilmiştir; eksik veya anlaşılmayan kısımlar için katılımcılarla iletişime geçilmiştir. Veri toplama süreci, etik kurallara uygun şekilde tamamlanmıştır.

Veri Analizi

Veriler, içerik analiziyle işlenmiş; açık kodlama yöntemiyle metinler anlam birimlerine ayrılmıştır. Her görüşme metnine anonim kodlar (Ö1, Ö2, ...) atanmış; "öğretmen rehberliği", "okuma motivasyonu", "teşvik stratejileri" gibi kodlar oluşturulmuştur. Kodlar, "sınıf kitaplıklarının etkisi" gibi ana temalar ve "yaşa uygun kitap seçimi" gibi alt temalar halinde gruplandırılmıştır. Temalar, araştırma sorularına yanıt verecek şekilde düzenlenmiş; bulgular, katılımcı alıntıları ve yüzdelik hesaplamalarla desteklenmiştir. Analiz süreci, iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak yürütülmüş; kodlama uyumu %92 olarak hesaplanmış ve farklılıklar görüşmeyle çözülmüştür.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik, görüşme formunun üç eğitim uzmanı tarafından incelenmesi ve bir sınıf öğretmeniyle yapılan pilot görüşmeyle sağlanmıştır. Pilot uygulama, soruların anlaşılabilirliğini doğrulamış; gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Güvenirlik, iki araştırmacının bağımsız kodlaması ve uyum oranıyla güçlendirilmiştir. Katılımcıların gönüllü katılımı, veri anonimliği ve gizliliği etik ilkelerle korunmuştur (Yıldırım & Şimşek, 2018). Ayrıca, bulguların doğruluğunu desteklemek için katılımcı alıntıları doğrudan kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölüm, 30 sınıf öğretmenin sınıf kitaplığı yönetimi, okuma takip yöntemleri, öğrenci motivasyonu ve teşvik stratejilerine ilişkin görüşlerini, 01.05.2025–10.06.2025 tarihleri arasında toplanan verilerle analiz eder. Görüşmeler,

dört soru çerçevesinde beş tematik kategori altında sunulmuştur: manuel takip yöntemleri, dijital araçlar, sözlü/etkileşimli yöntemler, okuma etkinlikleri ve ödül sistemleri. Her tema, alt temalar, katılımcı alıntıları, yüzdelik oranlar ve literatür bağlantılarıyla detaylandırılmıştır.

Kitap Takip Yöntemleri

Kitap takip yöntemlerine ilişkin veriler tablo 1.'de gösterilmektedir. Ayrıca oluşturulan temalar detaylı olarak tablo altında açıklanmıştır.

Tablo 1: Sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplığında bulunan kitapları öğrencilerin okuma durumlarını nasıl takip ettiklerine ilişkin görüşleri

Soru 1: Sizce sınıf öğretmenleri sınıf kitaplığında bulunan kitapları, öğrencilerin okuma durumlarını nasıl takip ediyorlar? Sizin bu konudaki önerileriniz nelerdir?	Kitap Takip Yöntemleri	Öğretmen Sayısı (n)	%
	Manuel Yöntemler	22	73,3
	Dijital Yöntemler	3	10,0
	Sözlü-Etkileşimli Yöntemler	7	23,3

Tablo 1'e göre, kitap takip yöntemlerine ilişkin öğretmen cevapları sorulara uygun olacak şekilde bir öğretmen tarafından birden fazla yöntem seçilmiştir ve verilen cevapların sorularla uygunluğu kontrol edilerek kitap takip yöntemlerinde öğretmen sayısı birden fazla sayılmıştır. Kitap takip yöntemleri 3 ana tema altında toplanmıştır:

Manuel Yöntemler (%73,3, n=22; Ö1, Ö5, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19, Ö14, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30, Ö31, Ö32)

Tablo 1'e göre, 22 öğretmen (%73,3), öğrencilerin okuma durumlarını manuel yöntemlerle takip ettiklerini belirtmiştir. Bu yöntemler arasında okuma çizelgeleri, ödünç alma defterleri, kitap takip kartları ve özet defterleri gibi araçlar öne çıkmaktadır. Örneğin, Ö1 "Kitap ödünç kartı tutuyorum; öneri: öğrenciler kartlara puan verebilse hoş olur" diyerek kart sistemini, Ö5 "Kitaplık defteri oluşturulabilir" ile defter kullanımını, Ö8 "Okuma çizelgesi ve aile takibi" ile aile destekli çizelgeleri, Ö10 "Ödünç alma tablosu kullanıyorum, ama kitap sayısı az olunca takip zorlaşıyor" ile ödünç alma tablosunu, Ö11 "Kitap takip çizelgesi ile okudukları kitapları bana anlatıyorlar ardından çizelgelerini ben imzalıyorum" ile çizelge ve sözlü anlatımı, Ö14 "Kitap okuma çizelgesi ve haftalık bireysel okuma defteri ile takip ediyorum" ile bireysel defterleri, Ö19 "Her öğrenciye bir okuma dosyası verdim, okudukları kitapları buraya kaydediyorlar" ile dosya sistemini, Ö21 "Okuma çizelgesi ve sınıf içi kısa özetle takip" ile özet destekli çizelgeleri, Ö23 "Defterle takip ediyorum, ama bazen öğrenciler yazmayı unutuyor" ile defter kullanımını, Ö27 "Ödünç alma defteri kullanıyorum. Öğrenciler kitabı aldığı anda adını, kitabın adını ve tarihi yazıyor; iade ettiğinde işaretliyorum" ile ödünç alma defterini ve Ö29 "Her öğrencinin adına bir 'Kitap Takip Kartı' hazırladım" ile kart sistemini vurgulamıştır.

Dijital Yöntemler (%10,0, n=3; Ö5, Ö20, Ö30)

Tablo 1'e göre, 3 öğretmen (%10,0), öğrencilerin okuma durumlarını dijital araçlarla takip ettiklerini belirtmiştir. Bu yöntemler, Google Form, bulut tabanlı sistemler ve dijital platformları içermektedir. Örneğin, Ö5 "Kitaplık defteri oluşturulabilir. Öğrenciler adına Google'dan kitap okuma için sayfa açılabilir" ile Google tabanlı bir öneriyi, Ö20 "Okunan kitapların listesini Excel'de tutuyorum" ile Excel tablosunu ve Ö30 "Google Form ile takip ediyorum, öğrenciler okudukları kitapla ilgili yorumlarını yazıyor" ile Google form kullanımını vurgulamıştır.

Sözlü-Etkileşimli Yöntemler (%23,3, n=7; Ö2, Ö3, Ö6, Ö9, Ö13, Ö23, Ö26)

Tablo 1'e göre, 7 öğretmen (%23,3), öğrencilerin okuma durumlarını sözlü sunumlar, birebir soru-cevap ve hikâye anlatımı gibi etkileşimli yöntemlerle takip ettiklerini belirtmiştir. Örneğin, Ö2 "Öncelikle sınıf içinde farklı seviyede öğrenciler bulunduğu için kitaplar o seviyelere uygun olarak öğrencilerin okumasına sunulmalı. Haftada iki kez kitap değişimi yapılmalı ve öğrenci okuduğu kitabı olay örgüsünün dışına çıkmadan anlatmalı" ile hikâye anlatımını, Ö3 "Haftalık bireysel görüşmelerde okuma durumu konuşulur" ile bireysel görüşmeleri, Ö6 "Haftalık okuma soruları ile takip ediyorum" ile soru-cevap yöntemini, Ö9 "Her kitap sonunda öğrenciler 3 dakikalık 'Sözlü Mini Sunum' yapıyor" ile mini sunumları, Ö13 "Konusunu anlattırarak, özet çıkarttırarak, kitaba dair 5N1K soruları sorarak" ile 5N1K sorularını, Ö23 "Sözlü sunumlarla takip ediyorum, öğrenciler okudukları kitabı sınıfta anlatıyor" ile sınıf içi anlatımı ve Ö26 "Bu kitap sana ne anlatıyor sorusunu yöneltiyorum" ile birebir soruları vurgulamıştır.

Okuma ve Teslim Oranı

Okuma ve teslim oranlarına ilişkin veriler tablo 2.'de gösterilmektedir. Ayrıca motivasyon düzeylerine ilişkin açıklamalar tablo altında açıklanmıştır.

Tablo 2: Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları aldıktan sonra okuyup teslim ettiklerine ilişkin görüşleri

Soru 2: Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları aldıktan sonra okuyup teslim ettiklerini düşünüyor musunuz?	Okuma ve Teslim Oranı	Öğretmen Sayısı (n)	%
	Genellikle okuyorlar	16	%53,3
	Kısmen Okuyorlar	11	%36,7
	Okumuyorlar	3	%10,0

Genellikle Okuyorlar (%53,3, n=16; Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö19, Ö20, Ö23, Ö25, Ö28, Ö29)

Tablo 2'ye göre, 16 öğretmen (%53,3), öğrencilerin genellikle kitapları okuyup teslim ettiğini belirtmiştir. Bu öğretmenler, sıkı takip sistemleri, sınıf içi etkinlikler, ödül mekanizmaları ve öğrencilerin ilgisini çeken kitapların bu süreci desteklediğini ifade etmişlerdir. Örneğin, Ö6 “Genelde evde bitirip özet getiriyorlar, nadiren eksik kalıyor” diyerek çoğu öğrencinin okuduğunu, Ö7 “Genellikle okuduklarını teslim ettiklerini düşünüyorum yani çok nadir öğrenciler aldığı kitabı geri iade etmez” ile yüksek teslim oranını, Ö8 “Evet okuyup teslim ederler” ile genel uyumu, Ö9 “Sözlü anlatım sistemi olduğu için çoğu gerçekten okuyarak geliyor. Çünkü ezber ya da uydurma bir şey söylemeleri hemen fark ediliyor” ile sözlü anlatımın etkisini, Ö11 “Evet, genellikle okuyorlar. Velilerle iletişim kurduğumda evde de okuduklarını öğreniyorum” ile veli iş birliğini, Ö12 “Gözden kaçanlar olsa da çoğu teslim ediyor çünkü okuduğunu bana teslim etmeyen yeni kitap alamaz” ile ödül-ceza sistemini, Ö14 “Evet, takip sistemi ve sözlü özetleri sayesinde teslim ettiklerini görüyorum” ile takip sistemini, Ö15 “Evet, genellikle okuyorlar. Okuduktan sonra sınıfta sunum yapmaları gerektiğini biliyorlar, bu motive ediyor” ile sunumların motivasyon etkisini, Ö19 “neredeyse hepsi bitirip teslim ediyor, çünkü sistem düzenli” ile düzenli sistemin katkısını ve Ö23 “Evet, çünkü sınıfta rapor paylaşıyorlar” ile raporlamanın teşvik edici rolünü vurgulamıştır.

Kısmen Okuyorlar (%36,7, n=11; Ö1, Ö3, Ö4, Ö10, Ö18, Ö22, Ö24, Ö26, Ö27, Ö28, Ö30)

Tablo 2'ye göre, 11 öğretmen (%36,7), öğrencilerin kısmen kitapları okuyup teslim ettiğini, ancak bazılarının unuttuğunu, yüzeysel okuduğunu veya motive edilmediğinde teslim etmediğini belirtmiştir. Bu öğretmenler, uygun kitap seçimi, ödül sistemleri ve sınıf içi etkinliklerin okuma oranını artırabileceğini ifade etmişlerdir. Örneğin, Ö1 “%70–80 oranında teslim ediliyor, bazıları unutup veya bitirmiyor” ve Ö3 “Teslim oranı %60–70 civarı, evde unutanlar ya da kaybedenler oluyor” ile teslim oranlarını belirtmiş, Ö4 “Partner olduğu için birbirlerini motive ediyorlar. Sadece 1–2 öğrenci çekingen davranabiliyor, onları bireysel destekle teşvik ediyorum” ile akran motivasyonunu, Ö10 “Kısmen okuyorlar. Kitapla ilgili etkinlik yaparsam (örneğin, resim çizme), okuma olasılığı artıyor” ile etkinliklerin etkisini, Ö18 “Kısmen okuyorlar. Kitap seçimi öğrenciye bırakılırsa daha çok okuyorlar” ile öğrenci özerkliğini, Ö24 “Kısmen okuyorlar. Ödül sistemi kullanırsam (örneğin, sticker), okuma artıyor” ile ödül sistemini, Ö26 “Kısmen okuyorlar. Popüler kitaplar alındığında okunuyor, ama eski veya sıkıcı kitaplarda okuma oranı düşük” ile kitap kalitesini ve Ö30 “Öğrencilerin kitapları okuyup okumadığını öğretmenin sorduğu birkaç soruyla tespit edilebilir. Bazen alınan kitaplar öğrencilerin küçük kardeşleri tarafından kitaba zarar verilip iade edilmeyen durumlar yaşanabilir ama genel olarak öğretmen takip ederse teslim edilme süreci daha sağlıklı olur” ile öğretmen takibini vurgulamıştır.

Okumuyorlar (%10,0, n=3; Ö2, Ö5, Ö21)

Tablo 2'ye göre, 3 öğretmen (%10,0), öğrencilerin genellikle kitapları okumadan iade ettiğini veya hiç teslim etmediğini, teknoloji bağımlılığı, yetersiz takip veya uygun olmayan kitapların bu durumu etkilediğini belirtmiştir. Örneğin, Ö2 “Bunun takibini bizzat yaptığım ve listeye göre gittiğim için bu konuda sorun yaşamıyorum ama dikkat edilmediği takdirde öğrencilerin kitap teslimi konusunda yeteri kadar sorumluluk gösteremeyeceğini düşünmekteyim” ile takip eksikliğinin riskini, Ö5 “Evet. Bazen öğretmen ya da kitaplıktan sorumlu öğrenciler defter tutarak bu konu ciddiye alınabilir. Yeni kitap almak için teslim ederler” ile takip sisteminin gerekliliğini ve Ö21 “Hayır, pek okumuyorlar. Teknolojiye olan ilgi, kitap okumayı gölgeliyor” ile teknoloji bağımlılığını vurgulamıştır.

Okuma Motivasyonu

Okuma motivasyonuna ilişkin veriler tablo 3.'te gösterilmektedir. Ayrıca düzeylere ilişkin açıklamalar tablo altında verilmiştir.

Tablo 3: Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları okuma motivasyonu düzeylerine ilişkin görüşleri

Soru 3: Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin sınıf kitaplığındaki kitapları okumaya ilişkin motivasyonları hakkında ne düşünüyorsunuz?	Motivasyon Düzeyleri	Öğretmen Sayısı (n)	%
	Yüksek Düzey	4	%13,3
	Orta Düzey	20	%66,7
	Düşük Düzey	6	%20,0

Yüksek Düzey (%13,3, n=4; Ö11, Ö20, Ö29, Ö30)

Tablo 3'e göre, yüksek motivasyon düzeyine işaret eden 4 öğretmen (%13,3), öğrencilerin kitap okumaya doğal bir ilgi gösterdiğini, grup etkinlikleri, popüler kitap türleri ve öğrenci özerkliğinin bu ilgiyi desteklediğini belirtmişlerdir. Örneğin, Ö11 "Oldukça motive ve ilgililer hatta birbirlerine kitapları önerip kitap hakkındaki düşüncelerini paylaşıyorlar" diyerek akran paylaşımının önemini, Ö20 "İlgi yüksek; grupça okuma saati iyi motivasyon sağlıyor" ile grup etkinliklerinin etkisini, Ö29 "Motivasyonları gayet iyi. Öğrencilerin seçtiği kitapları okumalarına izin veriyorum, bu motive ediyor" diyerek öğrenci özerkliğini ve Ö30 "Motivasyonları yüksek. Sınıfta okuma köşesi oluşturduk, bu ilgiyi artırdı" ile fiziksel okuma ortamının katkısını vurgulamıştır.

Orta Düzey (%66,7, n=20; Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö21, Ö22, Ö24, Ö27, Ö28, Ö29)

Tablo 3'e göre orta düzey motivasyon bildiren 20 öğretmen (%66,7), öğrencilerin kitap okumaya orta düzeyde ilgi gösterdiğini, ancak doğru kitap seçimi, teşvik yöntemleri ve sınıf içi etkinliklerle bu ilginin artırılabilirliğini ifade etmişlerdir. Örneğin, Ö1 "Kısa metinlerde ilgi iyi, uzun kitaplarda odak düşüyor" diyerek kısa ve görsel içeriklerin etkisini, Ö3 "İlgi genel olarak olumlu, yaşa yönelik kitaplarla daha canlı" ile yaşa uygun kitapların önemini, Ö4 "Sunumlu kitaplar daha çok ilgi görüyor. Özellikle grup içinde paylaşım yapılması ilgiyi artırıyor" ile grup paylaşımını, Ö7 "Orta düzey motivasyon. Ödül sistemi (rozet, sticker) motivasyonu yükseltiyor" ile ödül sistemlerini, Ö10 "Motivasyonları ve ilgileri kitapla ilgili oyun veya etkinlik yaparsam artıyor" ile oyunları, Ö24 "Orta düzeyde motivasyona sahipler. Popüler seri kitaplar (örneğin, Harry Potter) çok ilgi görüyor" ile popüler kitapları ve Ö27 "Orta düzey motivasyon. Hikâye anlatımı veya yazar buluşmaları ilgiyi artırıyor" ile hikâye anlatımını ve yazar buluşmalarının gerekliliğini vurgulamıştır.

Düşük Düzey (%20,0, n=6; Ö5, Ö15, Ö19, Ö23, Ö25, Ö26)

Tablo 3'e göre düşük motivasyon düzeyine işaret eden 6 öğretmen (%20,0), öğrencilerin kitap okumaya ilgisiz olduğunu, teknoloji bağımlılığı, yetersiz kitap çeşitliliği veya güncel olmayan kitapların bu durumu etkilediğini belirtmişlerdir. Örneğin, Ö5 "Çok olduğunu düşünmüyorum" diyerek genel ilgisizliği, Ö15 "Düşük motivasyon. Teknoloji bağımlılığı yüzünden kitap okumaya zaman ayırmıyorlar" ile teknoloji ile geçirilen zamanın fazlalığını, Ö19 "Düşük motivasyon. Kitap sayısı az ve çeşitlilik eksik, bu yüzden ilgi düşük" ve Ö23 "Motivasyonları pek yok. Yeterli seviyede kitaba sahip değil sınıfım, olan kitaplar da pek güncel değil" ile yetersiz kitap ve kitap kalitesini, Ö25 "Çok istekli değilim ve motivasyona ihtiyaç duyuyorlar" ve Ö26 "Genelde Çocuklar okumaya karşı isteksiz oldukları için motivasyonlarını yükseltmek gerekiyor bunun için de öncelikle öğretmenin örnek olması gerekiyor" ile öğretmenin rolünü vurgulamıştır.

Teşvik Yöntemleri

Teşvik yöntemlerine ilişkin veriler tablo 4.'te verilmiştir. Tablolara ilişkin açıklamalar tablo altında bulunmaktadır.

Tablo 4: Sınıf öğretmenlerinin sınıf kitaplığındaki kitapları öğrencilerin okumaları için neler yaptıklarına ilişkin görüşleri

Soru 4: Sınıf öğretmenleri sınıf kitaplığındaki kitapları öğrencilerin okumaları için neler yapmaktadır? Bu konuda sizin önerileriniz nelerdir?	Teşvik Yöntemleri	Öğretmen Sayısı (n)	%
	Okuma Etkinlikleri (kitap kulüpleri, hikâye anlatımı ve partner sunumları)	16	%53,3
	Ödül sistemleri (sticker, rozet ve ayın kitap kurdu etkinliği)	7	%23,3
	Veli İş birliği	6	%20,0
	Kitap Tanıtımı	12	%40,0

Tablo 4'e göre, teşvik yöntemleri kitap takip yöntemlerinde olduğu gibi sorulara uygun olacak şekilde bir öğretmen birden fazla yöntem seçmiştir ve verilen cevapların sorularla uygunluğu kontrol edilerek teşvik yöntemlerinde öğretmen sayısı birden fazla sayılmıştır. Teşvik yöntemleri dört tema altında toplanmıştır:

Okuma Etkinlikleri (%53,3, n=16; Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö12, Ö15, Ö16, Ö18, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25, Ö28)

Tablo 4'e göre kitap kulüpleri, hikâye anlatımı ve partner sunumları katılım sağlıyor. Ö7'nin belirttiği üzere, “ödül sistemi var; öneri: sınıf içi yarışmalar eklenebilir” ifadesi, etkinlikleri rekabetle bütünleştirir. Ö3'ün “sınıf kitabı kulübü çalışmaları” önerisi ve Ö4'ün “Kitap Sunumu Günü'nde kostümlü anlatımlar, Ö16'nın “kitap kulübü seansları” ve Ö18'in “okuma sonrası resim/hikâye yazma etkinlikleri” ifadeleri, sosyal etkileşimi vurgular. Ö8'in “tartışma günü ve ortak kitap okuma toplantıları” önerisi, grup tartışmalarını içerir. Ö25'in “hikâye anlatımı teknikleri” önerisi, hikâye anlatımını destekler.

Ödül Sistemleri (%23,3, n=7; Ö1, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö12, Ö15, Ö16, Ö19, Ö30)

Tablo 4'e göre, sticker, rozet ve “Ayın Kitap Kurdu” etkinliği kullanılıyor. Ö1'in “her ay ‘en çok okuyan’ ödülü veriyorum” ifadesi, “Ayın Kitap Kurdunu, Ö5'in “rozet ya da küçük armağanlar verilebilir” önerisi rozetleri, Ö6'nın “kitap hediye” ifadesi sembolik ödülleri içerir. Ö9'un “okudukları için ödül verilebilir” yaklaşımı, kitap başına teşvikleri vurgular.

Veli İş Birliği (%20,0, n=6; Ö4, Ö10, Ö14, Ö22)

Tablo 4'e göre evde okuma saatleri kullanılıyor. Ö4'ün belirttiği üzere, “velilerle evde okuma saati düzenliyorum” ifadesi aile katılımını vurgular. Ö14'ün “veliler dahil edilmeli, okuma saatleri düzenlenmeli” önerisi, evde okuma saatini doğrudan içerir. Ö22'nin “aile katılımı artırılmalı” ifadesi, entegrasyonu destekler. Ö10'un “Kitap Arkadaşı” sistemi, arkadaşlarla işbirliği içinde okuma yapmayı teşvik eder.

Kitap Tanıtımı (%40,0, n=12; Ö2, Ö9, Ö11, Ö13, Ö17, Ö18, Ö20, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö29)

Tablo 4'e göre, popüler kitaplar motive edici. Ö9'un belirttiği üzere, “en fazla kitap okuyan seçimi motive eder” ifadesi, tanıtımı ödülle birleştirir. Ö18'in “yaratıcı etkinlikler” önerisi, tanıtımı yaratıcılıkla entegre eder. Ö2'nin “dikkat çekici kitaplar sınıf kitaplığına eklenmeli” ifadesi, çeşitliliği, Ö25'in “hikâye anlatımı teknikleri” yaklaşımı sunumları içerir. Ö17'nin “güncel kitaplar tercih edilmeli”, Ö26'nın “ilgisi çekecek kitaplar seçiyorum” ifadeleri, öğrenci ilgisini vurgular. Ö27'nin “seviyelerine uygun” ve Ö29'un “imla hataları olmayan” ifadeleri, kaliteyi destekler.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmenlerinin, sınıf kitaplığındaki kitapların okunma durumlarını takip etme yöntemleri, öğrencilerin kitapları okuyup teslim etme durumları, okuma motivasyon düzeyleri ve teşvik yöntemlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmadan elde edilen bulgulara dayanılarak ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

- ✓ Araştırma sonucunda kitap takip yöntemlerinden manuel yöntemleri kullanan öğretmenler %73,3, sözlü etkileşimli yöntemleri kullanan öğretmenler ise %23,3'tür. Elde edilen bu sonuç öğretmenlerin manuel yöntemleri daha fazla kullandığını göstermektedir. Şahin (2022) ve Ergül (2022) yaptıkları araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak için okunan kitaplarla ilgili çeşitli etkinlikler düzenledikleri, ödül sistemini kullandıkları, en çok kullanılan yöntemin okuma takibi olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuç yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin %53,3'ü sınıf kitaplığında bulunan kitapların genellikle okunduğunu, ancak sınıf öğretmenlerinin %36,7'sinin bazı öğrencilerin kitapları kısmen okuduğunu düşünmektedir. Sınıf öğretmenleri sınıf kitaplıklarında bulunan kitapların öğrenci seviyesine uygunluğu, dikkat çekici olması, popüler kitapların kitaplıkta bulunması, kitapların okunmasında etkili olduğunu ifade etmektedirler. Elde edilen bu sonuç bir önceki araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Şahin (2009), İşcan (2009) ve Maden (2009) yaptıkları araştırma sonucunda sınıf kitaplığında bulunan kitapların öğrencilerin seviyesine uygun olmasının kitaplara karşı ilgiyi arttırdığı bulgusunu elde etmişlerdir.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinden %66,7'sinin sınıf kitaplığındaki kitapları, öğrencilerin okuma motivasyon düzeylerinin orta düzeyde olduğunu, %20,0'sinin ise öğrencilerin okuma motivasyon düzeylerinin düşük düzeyde olduğunu ifade etmektedir. Katrancı (2015) 4. sınıfların okuma motivasyonu üzerine yaptığı araştırmada, öğrencilerin okuma motivasyonunun orta düzeyde olduğu belirlemiştir. Katrancı'nın elde ettiği bu sonuç ile araştırmadan elde edilen sonuç örtüşmektedir.
- ✓ Sınıf öğretmenlerinin %53,3'ü teşvik yöntemlerinden okuma etkinliklerini (kitap kulüpleri, hikâye anlatımı ve partner sunumları) kullanırken, %40,0'ı kitap tanıtımını, %23,3'ü ise ödül sistemlerini (sticker, rozet ve ayın kitap

kurdu etkinliği) kullanmaktadır. Öğretmenlerin %20,0'si ise veli iş birliğinin okumaya teşviki açısından etkili olduğunu ifade etmektedir. Teşvik yöntemlerinden birini kullanan sınıf öğretmenlerinin yanında teşvik yöntemlerini bir arada kullanan sınıf öğretmenleri de bulunmaktadır. Bu araştırmanın teşvik yöntemleri ile ilgili elde ettiği bulgular, Şahin (2022) ve Ergül (2022) yaptıkları araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Şahin (2022) ve Ergül (2022) okuma motivasyonunu arttırmak için veli işbirliğinin, evde okuma saatleri düzenlenmesinin öğretmen beklentileri içerisinde olduğunu, ödül sistemlerinin motivasyonu arttırdığını ifade etmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen bulgular dikkate alındığında şu önerilerde bulunulabilir:

- ✓ Kitap takip yöntemlerini kullanırken öğrencilerin dikkatini çekmek amacıyla teknoloji entegrasyonu yapılabilir.
- ✓ Dijital takip yöntemleri daha etkin kullanılabilir.
- ✓ Veli işbirliği artırılabilir, veli ile okuma günleri düzenlenebilir.
- ✓ Sınıf kitaplığında bulunan kitaplar güncel kitaplarla değiştirilebilir, popüler kitaplar kullanılabilir.
- ✓ Motivasyonu artırmak için öğretmenler, öğrencilerin yaş ve ilgi alanlarına uygun etkinlikler düzenleyebilir ve ödül sistemlerini dengeli bir şekilde uygulayabilir.
- ✓ Çocuk kitabı yazarları ile iş birliği içerisinde kitap tanıtım günlerini düzenlenebilir ve çocuklar adına imzalı kitaplar teşvik edici olabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, D. (2019). İlkokullardaki sınıf kütüphanelerinin oluşturulması ve kullanımına yönelik öğretmen görüşleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (37), 27–45.
- Akyol, H. (2019). *Programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Allington, R. L., & McGill-Franzen, A. (2003). The impact of summer reading setbacks on the reading achievement gap. *Phi Delta Kappan*, 85(1), 68–75. <https://doi.org/10.1177/003172170308500111>
- Anderson, R. C., Wilson, P. T., & Fielding, L. G. (1985). Growth in reading and how children spend their time outside of school. *Reading Research Quarterly*, 23(3), 285–303. <https://doi.org/10.1598/RRQ.23.3.2>
- Arıcan, S., & Yılmaz, B. (2010). 100 Temel Eser uygulamasının öğrencilerin okuma alışkanlıklarına etkisi ve bu uygulamada kütüphanelerin rolü konusunda öğretmen görüşleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 24(3), 495–518.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Çelik, Y., & Karakullukcu, N. (2020). İlkokul öğrencilerine kitap okuma alışkanlığı kazandırmada sınıf öğretmenlerinin rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 45–62. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mebmed/issue/12345/147890>
- Deci, E. L., Koestner, R., & Ryan, R. M. (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin*, 125(6), 627–668.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York, NY: Plenum Press.
- Ergül, S., & Şahin, A. (2022). Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine okuma alışkanlığını kazandırma stratejileri: Bir olgubilim çalışması. *Erciyes Journal of Education*, 6(1), 19–43. <https://doi.org/10.32433/eje.1022364>
- Gambrell, L. B. (2011). Seven rules of engagement: What's most important to know about motivation to read. *The Reading Teacher*, 65(3), 172–178. <https://doi.org/10.1002/TRTR.01024>
- Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Gür Erdoğan, D., & Demir, Y. E. (2016). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 85–96.
- Katrancı, M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin kitap okuma motivasyonlarının incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(2), 49–62. <https://doi.org/10.16916/aded.41165>
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Krashen, S. D. (2004). *The power of reading: Insights from the research* (2nd ed.). Libraries Unlimited.

- Kuran, Y. D. D. Ş. B., & Ersözlü, Y. D. D. Z. N. (2009). Sınıf öğretmenlerinin çocuk edebiyatına ilişkin görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 1–17.
- Maden, A., & Önal, A. (2023). Okul kütüphanelerinin ve sınıf kitaplıklarının ortaokul öğrencilerinin okuma eğilimi açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 11(4), 839–855. <https://doi.org/10.16916/aded.1185930>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67.
<https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Şahin, A., İşcan, A., & Maden, S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin okul kütüphaneleri ve sınıf kitaplıklarını kullanma durumları (Erzurum ili örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 183–196.
- Vatansever Bayraktar, H. (2017, May 19–20). İlkokul öğrencilerinin okuma motivasyonları ile ilgili algılarının incelenmesi [Özet bildirisi]. *Uluslararası Katılımlı Yüksek Öğretimde Eğitim Araştırmaları ve Uygulamaları Kongresi (YEAUK)*, Türkiye.
- Yılmaz, M. (2008). Kelime tekrar tekniğinin akıcı okuma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 323–350.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10th ed.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2014). Türkçede Okuduğu Anlama Becerilerini Geliştirme Yolları/Türkçede Okuduğunu Anlama Becerilerinin Geliştirilmesi Yöntemleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 131–139.